

Književnost in umetnost.

Dr. Johannes Frischauf. V proslavo njegove 70 letnice spisal Fr. Kocbek. — Brošura je posvečena možu, ki si je tudi za slovensko turistiko pridobil mnogo neprecenljivih zaslug. Z vsake strani te lepe knjižice se vidi, da jo je pisal turist, tovariš Kocbek, katerega ime je tesno spojeno z ustanovitvijo, z razvojem in sedanjim lepim stanjem slovenske turisticke.

Politiški pregled.

* **Narodna stranka na Štajerskem.** Glavni zbor imenovane stranke se vrši v nedeljo, dne 3. novembra 1907, v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Zborovanje se prične ob polu 11. uri in traja do polu 2. ure. Ob polu 2. uri se zborovanje zaradi obeda prekine za eno uro. Ob polu 3. uri popoldne nadaljevanje zborovanja. — 1. Splošno poročilo o položaju ter o bodočih nalogah narodne stranke za Štajersko. Poroča dr. Vekoslav Kukec. — 2. Naše narodno-politiške težnje in državni zbor. Poroča državni poslanec Fr. Roblek. — 3. Naše narodno-gospodarske težnje in državni zbor. Poroča državni poslanec Vinko Ježovnik. — 4. Kmečko vprašanje in narodna stranka. Poroča dr. Anton Božič. — 5. Slovensko šolstvo in narodna stranka. Poroča nadučitelj Fr. Brinar. — 6. Narodna stranka in „Narodni List“. Poroča dr. L. Štiker. — 7. Stanje slovenskega trgovstva in obrtništva. Poroča Jože Smertnik. — 8. Delavsko vprašanje. Poroča Ljudevit Furlani. — 9. Volitev glavnega odbora narodne stranke za bodoče leto. — Na predvečer zborovanja v soboto, dne 2. novembra, ob 7. uri zvečer je seja glavnega odbora v mali dvorani „Narodnega doma“. Seje se lahko udeležijo vsi že ta dan v Celju navzoči zaupniki stranke.

* **Nagodba.** Dne 16. t. m. je predložil ministrski predsednik Beck nagodbene predloge, t. j. načrt pogodbe med Avstrijo in Ogrsko za nadaljnjih deset let. Pogodba je zadela v Avstriji in Ogrski na precejšen odpor, ki je pa le navidezen, ker gotovo je danes, da je že v obeh zbornicah zagotovljena nagodbi večina. Glavne poteze nagodbenega načrta so: Carinsko-trgovinska zveza med Avstrijo in Ogrsko sloni kakor doslej na podlagi neomejene svobode gospodarskega prometa za notranjo in na podlagi popolne gospodarske skupnosti za zunanjo gospodarsko in trgovinsko politiko. Carinsko-politična skupnost je utrjena potom obvezne pogodbe in zajamčeno je vzdrževanje enotne carinske meje. Nobeno državno ozemlje ne more svojevoljno izpremeniti tarifa niti v celoti niti v posameznosti. Nasproti inozemstvu ne moreta niti Avstrija niti Ogrska vsaka sama zase odpovedati pogodb, ki nimajo določenega odpovednega termina, ki nimajo določenega odpovednega termina, kakor velja nagodba. — Na polju obrtne in industrijske politike je določena obrtna svoboda, svoboda naselitve ter osebnega in blagovnega prometa. Svobodni blagovni promet se je s posebnimi določili, ki preprečujejo dvojno obdačenje blaga, obvaroval pred bremenom pod različnimi pretvezami. Odpravi se ogrski prevozní davek na Dunavu. — V vprašanju železniških tarifov se je nagodba bistveno izpremenila v korist Avstrije. — Sporazumljenje obeh vlad za železniško zvezo z Dalmacijo, t. j. zveza Novomesto-Metlika-Karlovac in Ogulin-Otočac-Gospić-Gračac-Pridubič-Knin, je za Slovence ena največjih pridobitev. Belokranjska železnica je že stara naša zahteva. In ne le to, ampak tudi Dalmacija se odpre novemu svetovnemu prometu. — Agrarna stran nagodbe se omejuje skoraj izključno na določila glede prometa z živino; reči pa moramo, da se je v tem avstrijskim agrarcem precej ugodelo. Dovoljuje se uvoziti zdrave klavne prašice iz neokuženih gospodarstev na konzumne trge in javne klavnice pod pogojem, da se zakoljejo v teku 8 dni. V kraje, kjer ni pravih klavnic in trgov, se sme uvažati le s posebnim dovoljenjem za vsak posamezni slučaj in ta živina se zakolje pod živinozdravniškim nadzorstvom v treh dneh. Dovoljenje se pa da le, če ni nevarnosti kuge. Prešiče za rejo, se more uvažati le potom železnice, na podlagi dovoljenja za vsak posamezni slučaj in šele, če se je po 40 dnevem opazovanju doglalo, da ni nevarnosti za kugo. Ako se pa vzlic temu zanese kuga, se uvoz lahko omeji na kuge proste kraje ali celo pre-

pove. V svrhu preprečenja gobčene in parkljene kuge se mora na živinskih trgih govedo za rejo in uporabo, preden se dovoli izvoz, natančno preiskati od živinozdravnika in posebej tudi v kraju, kamor je uvožena živina namenjena in je došla, jo mora živinozdravnik dotičnega državnega ozemlja preiskati. Na Ogrskem poslujoči živinozdravniški delegati imajo pravico kontrolirati, ali ogrske oblasti izvršujejo pri živini, ki se k nam izvažajo, živinozdravniško kontrolo, ki je bila dozdej neobvezna. — Z ozirom na novo avstrijsko vinsko postavostavostav se Ogrska tej postavi prilagodi, Avstrija pa dovoli tokajskemu vinu varstvo za seznambo provenijence. Ogrska ima reformirati tudi borzo. O sporih med obema vladama glede nagodbe bo razsojalo posebno razsodišče. — Tudi finančna stran nagodbe se je rešila deloma v korist Avstrije. — Potom posebnih določil se tudi prepreči dvojno obdačenje podjetij, ki raztezajo svoj promet in obrat na obe državni polovici. — Bančno vprašanje, t. j. vprašanje, ali naj ostane avstro-ogrška banka še tudi po preteku bančnega privilegija l. 1910. skupna ali ne, se ni rešilo. — Glede kvote, t. j. glede prispevkov obeh državnih polovic k skupnim državnim izdatkom, se je določilo, da imata kvotni deputaciji razmerje določiti tekom 4 tednov od 16. oktobra počenši; če pa tega ne storita, morata predložiti oba ministrska predsednika državnima zboroma kvotno razmerje 63:6 (Avstrija): 36:4 (Ogrska); prispevek Ogrske se torej poviša za blizu 2 %.

* **„Bosanski jezik“ — odpravljen.** Naša slavna vlada si izmisli vedno kaj pametnega. V Bosni govore, kakor je to splošno znano, srbsko-hrvaški jezik. A pred leti je vladni aparat imenoval ta jezik — bosanski. Sedaj so pa vendar prišli do spoznanja, kaka neumnost je to, in vlada je izdala odredbo, s katero se odpravlja „bosanski“ in se uvede označba „srbsko-hrvaški“ jezik.

* **V poslanski zbornici** se je predsednik spominjal potresa v Kalabriji. Dobil je dovoljenje, izreči laški vladni sožalje. Potem se je nadaljevalo prvo čitanje nagodbe. Levicki in Starzynski sta izjavila, da Malorusi in poljska stranka ne moreta glasovati za nagodbo. Sternberg je branil nagodbo.

* **Gospodarska zbornica** je imela v soboto sejo. Predsednik je naznanil, da se je cesarju zdravje skoro popolnoma vrnilo. Izvolili so komisijo 25 članov, da razpravlja o nagodbi z Ogrsko. Izvolili so tudi v kvotno deputacijo 5 članov.

* **Demisija obeh čeških ministrov** se sprejme te dni. — Izvrševalni odbor češke narodno-svobodnomislelne stranke je izrekel ministroma zahvalo za požrtvovalno delovanje ter sprejel demisijo na znanje.

* **Dr. Emanuel Engel**, nekdanji vodja mladočeške stranke, je umrl v Karlovih varih. Bil je razumen politik in fulminanten govornik.

* **O skupnem proračunu** se je vršila 27. oktobra skupna ministrska seja. Izid obravnav še ni znan. Vojni minister zahteva v proračunu 9 milijonov za zvišanje častniških plač.

* **Bolgarsko sobranje** je bilo otvorjeno 28. oktobra. Vlada pravi, da stremi za tem, napraviti konec sedanjemu položaju Bolgarov v Macedoniji.

Vestnik.

Osebnosti na Kranjskem. Učitelj Slavko Flis v Škofji Loki je dobil dopust zaradi bolezni in pride na njegovo mesto kot suplentinja izprašana učiteljska kandidatinja Ivana Valenčičeva. Na mesto obbolele učiteljice Julije Jakličeve, ki je dobila dopust, pride v Besnico kot suplentinja izprašana učiteljska kandidatinja Karolina Zupančičeva.

Kaj pomeni „nadučitelj“ v občinskem volilnem redu? Ker se je ob času, ko so izdelovali naš sedanji občinski volilni red, rabil izraz „nadučitelj“ le za označbo pravih učiteljev v nasprotju s šolskimi pomočniki in pudučitelji, pristoji privilegovana volilna pravica vsem definitivno nastavljenim učiteljem ne glede na to, ali jim gre naslov nadučitelj ali ne. (Sodba uprav. sodišča z dne 18. novembra 1899, št. 9098.) — Dobili smo že večkrat vprašanje, če smejo na Kranjskem voliti v prvem razredu tudi učitelji, ker naštevajo obč. volilni red samo nadučitelje. Da se ta beseda prav razume, smo objavili pred-

stoječo sodbo, po kateri je upravičen v prvem razredu voliti vsak stalno nastavljen učitelj, tudi če nima naslova „nadučitelj“.

Čuden razpis. Prejeli smo in priobčujemo: Vašega lista (šl. 43) vest pod takim naslovom je naredbeni list naučnega ministrstva v svoji zadnji izdaji z dne 15. oktobra t. l. popravil v toliko, da je tam objavljen formalno pravilen razpis, kar kaže, da so v ministrstvu zapazili pogrešek v zahtevi izpričevala za dekliške meščanske šole. Popravljen je v „Wiener Zeitung“ objavljeni razpis pa tudi v materialnem oziru: zahteva namreč ta v naredbenem listu naučnega ministrstva objavljeni razpis izrečno učno usposobljenost le za nemške meščanske šole. Torej na goriški vadnici je mogoče dobiti službo le z znanjem nemščine! In vendar ni v vsi Primorski nikjer nemščina deželni jezik. Ali ne bodo primorski slovanski poslanci protestirali proti tej kršitvi zakona? Od članov deželnega šolskega sveta na Goriškem tega ne pričakujemo, ker prof. Berbuč, dr. Gregorčič, dr. Zorn in svetnik Križnič niso iz takega lesa, da bi znali braniti pravice naroda. Žalostno dovolj, da sede v deželnem šolskem svetu taki ljudje!

Laščina na Štajerskem — učni jezik!! Naredbeni list ministrstva za uk in bogočastje z dne 15. oktobra t. l. objavlja novoimenovane izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole za dobo 1907/8 do 1909/10 v raznih kronovinah Avstrije. Za Gradec imenovana komisija ima tudi za laški jezik določenega eksaminatorja! Dotična odredba se glasi: Im Bedarfs-falle sind der Prüfungskommission beizuziehen: Zur Vornahme der Prüfung aus der französischen, englischen und italienischen Sprache die Professoren itd.“ Gospodi v Gradcu, ki je stavila tak predlog, bodi povedano, da določa točka 2, odstavek 2., člena IV. ministrske naredbe z dne 31. julija 1886, št. 6033, da sme vsaka avstrijska izpitna komisija izpraševati iz nemščine kot učenega predmeta na ljudskih in meščanskih šolah, iz posameznih deželnih jezikov pa le komisije v dotičnih deželah. In dozdaj laščina na štajerskem še ni deželni jezik! — Nadalje bodi povedano isti gospodi, da točka 4. člena V. gori omenjene ministrske naredbe določa, da ostane le za francoski in angleški jezik — kot tuj jezik — v veljavi predpis z dne 1. maja 1871, št. 593, ne pa za laščino, katero so — čudno dovolj za takratno poznavanje narodnostnih razmer o avstrijskih po ministrskih pisarnah — leta 1871. smatrali v Avstriji tujim jezikom. Če upoštevamo takih „Missgriffi“ deželnih šolskih svetov in ministrstva, potem pač razumemo, da je bilo v zadnjih letih — in sicer po 1886. — mogoče, da so razne osebe brez vsake pedagoške naobrazbe mogle doseči izpričevala za poučevanje laščine, ki je glasom ministrskih ukazov z dne 16. aprila 1887, št. 749, in 13. aprila 1905, št. 13.059, more dobiti le učiteljstvo ljudskih in meščanskih šol. Kdo nam jamči, da se ne godé taki „Missgriffi“ v šolskooblastvenih krogih tudi takrat, ko se določajo učiteljstvu pravice materialnega značaja, ko gospoda že v čisto teoretiških stvarih strelja take kozle?!

Šola na Viču pri Ljubljani. Pišejo nam z Viča: Pri nas vladajo kaj žalostne šolske razmere. Imamo res štirirazredno ljudsko šolo z eno paralelko, pa vendar je v prvem in drugem razredu pouk poldneven. V naši občini rastejo hiše kakor gobe po dežju, v vsaki hiši pa je več družin, ki so obilo preskrbljene z otroki. Zato so šole tako prenapolnjene, da ni mogoče več zmagovati s tem šolskim poslopjem. Naš kraj je industrijski, večinoma bivajo tu delavci, ki odločno zahtevajo celodnevni pouk, da se otroci kaj nauče, ker jim drugega imetja itak ne moreja dati. Tako pa otroci brez nadzorstva letajo po cele poldneve ker so starši po tvornicah. Odtod največ izvira izpričenost naše šolske mladine. Domači krajni šolski svet in občinski odbor sta storila vse korake, da bi dobili še eno učno osebo, pa vse zaman. Okrajni in deželni šolski svet krepko podpirata to prošnjo, toda deželni odbor nikakor noče prispevati tistih par stotakov za še eno provizorično učno osebo. Naš gospod deželni glavar pl. Detela je še celo rekel: „Okrajni in deželni šolski svet lahko dovolita, ker jima ni treba nič plačati. mi moramo pa plačati.“ Naša občina bi imela gotovo hujše stroške, ker bi morala plačevati visoko najemnino in skrbeti za stvarne potrebščine, kurjavo itd. pa vendar se je soglasno izrekla za še eno učno osebo. Že par let traja to molodovanje, pa vedno nam stavlja zapreke deželni odbor. Namesto da bi bil vesel napredne občine in ji prošnjo uslišal, pa sili s tem svojim

ravnanjem, da pošiljajo mnogi prebivalci svoje otroke v ljubljanske nemške šole, ker jih po slovenskih tudi odklanjajo.

Boj učiteljstva. Poročajo nam: Več let opazujem boj duhovščine proti učiteljstvu in razmišljam, kako bi se odpravil ta boj. Sredstva bi bila, toda ni ljudi, ki bi uporabili ta sredstva. Sredstvo je čisto preprosto. Ako sta na dvorišču dva petelina in se tepeta, kaj stori preprosta ženica? Enega petelina odstrani, pa je mir. Kako pa je s šolo in učiteljstvom v Avstriji in osobito na Kranjskem? Država je vzela vajeti v eno roko, z drugo roko pa je potisnila učiteljstvo pod duhovniško peto. Ali ni res? Poglejmo! Vsak župnik je ud krajnega šolskega sveta. Večinoma pa so duhovniki tudi krajni predsedniki in pa nadzorniki. Kam pridemo? V nov konkordat! Kje je pomoč? Evo je. 1. Ako je ljudska šola državna last, naj jo upravljajo lajiki, ne pa duhovniki. Tako je pri pošti, pri železnici itd., tako mora biti tudi pri šoli. 2. Ko so v prejšnjih časih učili duhovniki krščanski nauk, so ga učili javno v cerkvah kakor ga še sedaj med beneškimi Slovenci. Ko pa so ustanavljali šole po deželi, so pa duhovniki zapuščali cerkev in šli v šolo učiti krščanski nauk. To pa je zlo. Dva petelina na dvorišču! Kaj je storiti? Duhovniki — nazaj v cerkev, zlasti na deželi! Imajo čas, in cerkve so lepe. Tam naj uče krščanski nauk. Svetni predmeti pa naj se uče v šoli brez duhovniškega vmešavanja. Dokler pa se tega ne izvede z vso odločnostjo, ne bo miru!

Čebelarški shod v Velikih Laščah. V nedeljo, dne 10. t. m. popoldne ob 3. uri se vrši čebelarški shod v ondotni šoli. Predaval bo tovariš Ant. Likozar. Sosedni tovariši se vabijo s tem, da se v obilnem številu udeležijo shoda, da se zbudi med učiteljstvom več zanimanja za čebelarstvo.

Čebelarški shod v Šmarji. V nedeljo, dne 3. t. m., ob 3. uri popoldne se vrši čebelarški shod v Šmarji v šoli. Predaval bo o umni čebeloreji Ant. Likozar, nadučitelj iz Ljubljane. Sosedni tovariši se vabijo, da se v obilnem številu udeležijo shoda.

Tovariš Anton Likozar, priznan strokovnjak v čebelarstvu, je predaval v letošnjem letu na vsednevem čebelarškem tečaju v Il. Bistrici in na poldnevem čebelarškem tečaju na Primskem pri Kranju. Priredil je pa še čebelarske shode s predavanji na Jeličnem vrhu pri Idriji, v Dobropoljah, na Krki, v Št. Janžu, v Št. Jerneju, v Bršlinu pri Novem mestu, v Novem mestu, v Št. Vidu pri Zatičini, v Preserju, v Horjulu, na Vrhniki, v Metliki, v Tuhinju in v Toplicah. Tako dela učitelj.

Družbi sv. Cirila in Metoda v korist prodaja drože g. Makso Zaloker v Ljubljani, Kladezne ulice. Priporočamo ga gg. trgovcem; slovenske peke in gospodinje pa opozarjamo na to blago, ki je zaradi svoje kakovosti jako priporočljivo, obilno razpečano pa je gnoten kvas naši družbi in slovenski prosveti. — Družba sv. Cirila in Metoda se nadeja daru Mohorjanov. Knjige družbe sv. Mohorja so dospеле. Ako doda vsak član k poštnini le dva vinarja, bi se nabrala znatna vsota v varstvo slovenstva.

Stenske slike za prvi pouk v čitanju. Elementarni učitelji in učiteljice dobro vedo, kolike težave prizadene učenem-prvencem pomnovanje črk, t. j. kako težko se pri početnem čitanju ob pogledu nekterih črk spomajijo dotičnega glasu. V oporo učenčevemu spominu imajo novejšje začetnice, sosebno nemške, slike takih predmetov, kojih ime spominja s svojim začetnim glasom na dotično črko. Da bi se tudi slovenske začetnice enako opremile, to se je že v mnogih učiteljskih konferencah nasvetovalo. Ali začetnice bi se vsled tega precej podražile in zato so ostali ti nasveti doslej brez uspeha. Le založba Žumer - Razingerjevega „Abecednika“ je, kolikor mi je znano, v novejšem času ustrigla tej opravičeni želji. Nekateri elementarni učitelji in učiteljice pa so si pomagali na ta način, da so si sami narisali take predmete in jih obesili na sprednjo steno šolske sobe. Ker so se s pomočjo takih podob dosegli prav povoljni uspehi v čitanju, so zadnji čas tudi gg. okrajni šolski nadzorniki priporočali nabavo slčnih učil. Sedaj pa je g. Anton Umek, knjigotržec v Brežicah, po naročilu učiteljice Anke Mešiček v Sevnici založil take stenske slike, ki so se ravnokar dodelale v „Učiteljski tiskarni“. Podobe kažejo te-le predmete: igla, ura, nož, miza, Eva, vile, omara, riba, angli, lestva, hiša, jež, fižol, sod, škarje, zvon, žaga, cerkev, črešnja, tabla, dimnik, boben, pes, gos, kača. Pod vsako

podoba je začetna črka imena predmeta, in sicer pisana in tiskana. Ta učni pripomoček bo gotovo dobro došel, zlasti šolam, v katerih se rabi „Začetnica“, ki nima podob. Pa tudi onim šolam, ki rabijo „Abecednik“ s podobami, ne bo odveč, ker se čitajoč učenec s hipnim pogledom na stensko sliko takoj spomni glasu one črke, dočim mora v knjigi liste obračati, da zasledi dotični predmet in črko. Cena seriji 25 slik K 5—, na lepenko napete K 7—.

Pri e. kr. izpraševalni komisiji za ljudske in meščanske šole v Gorici so izkušnje usposobljenja za ljudske in meščanske šole napovedane za 4. novembra 1907, preneso na 11. istega meseca ob 8. uri zjutraj. Kandidatom in kandidatinjam se bodo pravočasno doposlala potom okrajnih šolskih svetov posebna vabila.

Razgled po šolskem svetu.

— **Slušateljice praške univerze.** Letos je vpisanih na filozofski fakulti 24 rednih in 94 izrednih slušateljic ter 85 hospitantk; na zdravniški fakulti je 8 rednih in 15 izrednih slušateljic, na pravniški fakulti pa je 6 hospitantk.

— **Ženski študij na Francoskem.** Kakor poroča statistika, študira na Francoskem 2264 žensk; in sicer je 86 juristik, 454 medicink, 1088 filozofk, 55 lekarničark in 305 drugih slušateljic praktičnih ved. 267 medicink in 9 farmacevtk študira privatno.

Z gospodarskega polja.

— **Shod perutninarjev** se je vršil v nedeljo v Ljubljani ob jako lepi udeležbi. Sprejela se je resolucija, ki meri na prospeh društva perutninarjev in rejcev malih živali.

— **O velikanskem pomenu Trsta za naše narodno gospodarsko življenje** je razpravljal na I. trgovskem shodu v Ljubljani dne 20. t. m. g. dr. H. Tuma poudarjajoč, na kako važni točki so naseljeni Slovenci ob morju. In morje je bodočnost trgovine. Zato bodi naše stremenje razvoj slovenskega gospodarskega, posebej trgovskega položaja v Trstu. — O slovenskem trgovstvu na Štajerskem in Koroškem je zanimivo razpravljal g. Jože Smertnik iz Celja ter na podlagi številk pokazal razvoj naše trgovine. Prvo slov. trgovino na Štajerskem je ustanovil Kapus l. 1858. v Celju. Pozneje, posebej ob razvoju zadružništva, se je razvijala tudi slov. trgovina. Danes imamo 183 trgovin na Spod. Štajerskem, ki imajo od 50.000 do 100.000 kron letnega prometa, 160 od teh jih je z mešanim blagom, 13 jih odpade na Celje. — Imamo tudi obsežno trgovino z lesom; iz gornjesavinske doline se izvozi na leto nad 5000 vagonov lesa, iz dravske doline okolo 4400 vagonov. Važna je za nas trgovina s hmeljem, ki je pa, žal še nimajo Slovenci v rokah. Velika je tudi trgovina z jajci in se izvozi od nas na leto okolo 2250 vagonov v vrednosti 16 milijonov kron. Največja slov. trgovina je Jos. Černelčeva v Št. Petru pod Sv. Gorami. Posebnost pri nas je trgovina z bučnim oljem. Industrijskih podjetij imamo 12. Na Koroškem je doslej šele 5—8 slov. trgovcev. Da bo naša trgovina uspevala, nam treba trgovskih strokovnih šol, trdne organizacije. Zahtevamo pa tudi svojo trgovska zbornico. — O slovenski trgovski izobrazbi je govoril trgovec Ulčakar iz Trsta ter se zavzel za ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani.

— **Viničarski tečaj.** Deželni odbor štajerski je določil, da se sprejme na viničarsko šolo v Mariboru 14. v Zg. Radgoni 16. v Ljutomeru 12 in v Skalcah pri Konjicah 12 posestniških in viničarskih sinov za temeljito izobrazbo v obdelovanju novih vinogradov in v sadjereji. Stanovanje in hrana je prosta, vrh tega dobi vsak udeleženec še po 8 kron mesečne plače. Prošnje je treba vložiti do 1. januarja 1908 na deželni odbor štajerski.

— **Semenj za namizno sadje** priredi e. kr. kmetijska družba na Kranjskem od 30. novembra do 2. decembra v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani.

— **Kranjska kmetijska družba** je dobila 10.000 kron državne podpore, in sicer 8000 kron za govedorejo in 2000 kron za rejo drobnice.

Raznoterosti.

× **Honorarji ruskih pisateljev in umetnikov.** Honorarji v Rusiji so razmeroma večji nego v mnogih drugih deželah. Malo je na Francoskem, Angležkem in Severni Ameriki pisateljev, ki bi dobivali večje honorarje nego nekateri ruski velikani. Ako je ruski pisatelj na glasu, si pridobi, lahko veliko imetje. — Lev Tolstoj dobiva od svojih književnih del na leto do 26.000 rubljev. V zadnjih letih se je odpovedal vsem tem dohodkom, razen „Vstajenja“, katero delo je za veliko vsoto prodal izdajatelju „Njive“, Marksu. Ali te vsote ni pridržal zase, marveč je vse daroval sekci „Duhoborcev“. Saltikova (Ščedrin) dela so njegovi dediči prodali omenjenemu Marksu za 180.000 rubljev. — Vdova Dostojevskega je od Marksa dobila 75.000 rub. Leonid Andrejev dobiva od vsake tiskane pole tisoč rubljev ali od vsake vrste rubelj. Razen tega odstotke od čistega dobička. Toliko po priliki dobiva tudi Gorki. Vrlo duhovit časnikar Amfiteatrov zasluži na leto do 15.000 rub. M. O. Menjšikov, eden najduhovitejših in najplodnejših pisateljev dobiva kot podlistkar „Novoje Vremja“ 40.000 rubljev na leto. To vsoto plača list prav lahko, ker ima na leto do 3 mil. rubljev bruto dohodka. Ena stran oglasov donša na dan nad 100 rub. Doroševič zasluži na leto 35.000 rub. — Arcibašev in Mamin Šibirjak dobivata od pole po 200 do 500 rubljev. Sergiju Santonovu plačajo za vrsto pesmi po en rubelj. Nemirovič-Dančenko je dobival kot dopisnik za rusko-japonske vojne mesečno pet tisoč rubljev. Slavni pevec Šaljapin dobiva na leto 50.000 rubljev. Od enega potovanja po Ameriki je dobil 100.000 rubljev (pol milijona kron.) Sobinov dobiva 35.000 rub. na leto. Figne-Madeo 50.000. Slavna pevka ciganskih pesmi Vjalezeva dobiva za en večer po 1200 rub.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 1494. Kranjsko. (157) 1

V litijskem okraju se razpisuje s tem učiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v Izlakah v začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do dne 15. novembra 1907.

C. kr. okr. šolski svet v Litiji, dne 25. oktobra 1907.

St. 1744. (158) 1

Na enorazredni ljudski šoli pri Sv. Trojici se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do 28. novembra 1907.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 27. oktobra 1907.

Panorama kosmorama

Dvorski trg šte. 3 (pod „Narodno kavarno“).

Od 3. novembra do vštetega 9. novembra 1907: 138 6

Ljubljana in okolica.

Hočete kupiti ceno in dobro pravobarveno blago?

Mána Jirsová, soproga učiteljeva

imejateljica tkalnice v Novém Hrádku nad Metnjo, Češko prodaja kanefase, sefir, damast, platno, oxford, krizete, barhet, brisače, žepne rute, prte, serviete itd. 11213-10

Naročite in prepričali se bode, da Vas Slovanka bratski postreže.

Svoji k svojim!

Vzorci franko.